

החלטת הממונה על המשמעת

הכרעת דין

1. הנקבלת הנה תלמידת שנה ד' בפקולטה לאומנויות. בכתב הקובלנה נטען כי במסגרת הקורס "דמויות ורגשות" הגישה הנקבלת עבודת סיום בכתב על הסיפור הקצר "סרוויס צ'כי" של יעקב שבתאי. מבדיקת העבודה עלה כי חלקים נרחבים ממנה הועתקו ממאמר שנכתב על ידי הגב' שושנה ויג ופורסם בשנת 2009 בכתב העת המקוון לענייני תרבות ותוכן אימגו, וזאת ללא כל הפנייה למקור. על פי כתב הקובלנה, במעשה זה עברה הנקבלת עבירה של הונאה לפי סעיף 29.3 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח) ועבירה של הפרת הוראות בעבודה לפי סעיף 29.4 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ה).
 2. הנקבלת כפרה מכל וכל בכך באישומים שבהם הואשמה בכתב הקובלנה וטענה כי היא חפה מפשע. לטענתה, העבודה שהגישה הייתה פרי עבודתה העצמאית בלבד והיא לא נעזרה באף מקור אינטרנטי לצורך כתיבת העבודה, ובכלל זה גם לא במאמרה של גב' שושנה ויג, שאותו היא כלל לא הכירה. הנקבלת המשיכה וטענה כי החומרים הכתובים היחידים שבהם היא נעזרה לצורך כתיבת העבודה הם הסיפור הקצר של יעקב שבתאי, סיכומי השיעורים וכן מצגת שנשלחה לתלמידים על ידי המרצה. בנוסף, הנקבלת אמרה ששוחחה על העבודה עם ידידת משפחה שהיא מורה לספרות, אך השיחה הייתה כללית, וכי אותה המורה לא העבירה לה חומר כתוב כלשהו לפני השיחה או לאחריה.
 3. בדיון ההוכחות, הוצג בפני הנקבלת המאמר המקוון של הגב' ויג, שממנו לכאורה הועתקו חלקים מן העבודה, והיא נדרשה להסביר את קווי הדמיון יוצאי הדופן ביניהם. הנקבלת לא מסרה גרסה מניחה את הדעת, אלא עמדה בתוקף על כך שהיא לא הכירה את המאמר ובוודאי לא העתיקה חלקים ממנו לתוך עבודתה. ובלשונה של הנקבלת, לאחר שעומתה עם הדמיון הרב שבין עבודתה לבין המאמר: "גם אני הייתי מופתעת. לא הסתמכתי על מקור חיצוני. אין לי טעם להסתיר שום דבר. באמת, הדבר האחרון שאני רוצה זה לשקר".
 4. גרסתה של הנקבלת אינה אמינה עליי.
 5. עיון במאמר של הגב' ויג ובעבודה של הנקבלת מגלה דמיון רב לא רק בתמות שבהן עוסקים המאמר והעבודה, אלא גם באופן ההתנסחות. דמיון שכזה אינו יכול להיות מקרי ולכן אין בלבי ולו צל של ספק כי מדובר בהעתקה גסה ומכוונת.
 6. על מנת לסבר את האוזן, אצטט שתי פסקאות ממאמרה של הגב' ויג שהועתקו כמעט מילה במילה לתוך עבודתה של הנקבלת:
- (א) במאמרה של גב' ויג נכתב: "סרוויס הוא מונח לועזי, מילה זרה שהיה לה טעם בשנות החמישים והשישים בארץ ישראל הקולטת עולים חדשים. סרוויס צ'כי סימל יוקרה של

"מלכים". החיים בצמצום הפכו את עולמם של התושבים בא"י לחיים שבהם איבדו פרופורציות. ואכן הסיפור מדבר על איבוד פרופורציות של הגיבורים. הסיפור כתוב כסיפור ריאליסטי, מתאר מציאות אמנם מזווית ראייה של ילד קטן, אך יש במציאות הזאת אמיתות הנכונות לסביבה העירונית בשנות החמישים בארץ ישראל".

(ב) בעבודתה של הנקבלת נכתב: "סרוויס הוא מונח לועזי, מילה זרה שהיה לה טעם בשנות החמישים והשישים בארץ. הסרוויס סימל יוקרה של מלכים. החיים בצמצום הפכו את עולמם של התושבים בארץ לחיים חברי פרופורציה. ואכן הסיפור מדבר על איבוד פרופורציה של הגיבורים. הסיפור מתאר לנו את המציאות אמנם מזווית ראייתו של ילד קטן אבל נוכל לראות במציאות הזאת גם אמת שנכונה לסביבה עירונית בה הם נמצאים בשנות החמישים בארץ".

(ג) במאמרה של גב' ויג נכתב: "האב ממורמר אך אינו יוצא מן המעגל הזה של ההתמרמרות שהרי אינו מבצע שינוי כמו הדייר שעובד עבודת כפיים קשה ו'מצליח' לצאת מן החדר הקטן שחי בו ואף להעניק מתנה רבת משמעות למשפחה. מתנה שיש בה כדי להציג סוג של התקדמות מצידו. כשהוא מגיש את המתנה לאב, מתנה שעטופה בנייר חום, מדגיש המספר 'הבמאי' של הסיפור את העלאתו בדרגה של הדייר. הוא שיחק בטבעת הזהב שהייתה על אצבעו. והאב אמר לו כמי שחש כנראה עלבון מסוים, חבל על הכסף. האמירה הזאת חבל על הכסף, מדגישה את יוקרתה של המתנה, את התחושה שהאב עומד מול משהו שהוא בעצמו לא היה מסוגל לעשות. מתנת הפרידה מעמידה את האב בסיטואציה של אי נוחות, בתחושה שהוא מקבל משהו שלא יכול היה להשיג בעצמו. אביו לא רצה לקבל את המתנה לדברי המספר כיוון שלא ראה עצמו ואת דיירי הבית כראויים למתנה. ולא רצה לקבל מעשה חסדים או דברי חנופה, וזה שוב מחדד את מעמדם ואת תחושת הנחיתות והעליבות שלהם בטקס קבלת המתנה".

בעבודתה של הנקבלת נכתב: "האב ממורמר אך אינו יוצא מן המעגל הזה של ההתמרמרות שכן אינו מצבע שינוי כמו הדייר שעובד עבודת כפיים ו'מצליח' לצאת מן החדר הקטן שחי בו ואך [הטעות במקור – י"ר] להעניק מתנה רבת משמעות למשפחה. מתנה שיש בה כדי להציג סוג של התקדמות מצדו. כשהוא מגיש את המתנה לאב, מתנה עטופה בנייר חום, מדגיש המספר את העלתו בדרגה של הדייר. הוא שיחק בטבעת זהב שעל אצבעו, והאב אומר לו כמי שחש כנראה עלבון מסוים, 'חבל על הכסף'. האמירה הזו 'חבל על הכסף', מדגישה את יוקרתה של המתנה, את התחושה שהאב עומד מול משהו שלא יכול להשיג בעצמו. אביו לא רצה לקבל את המתנה לדברי המספר מכיוון שלא ראה את עצמו ואת דיירי הבית כראויים למתנה. הוא לא רצה לקבל מעשה חסד או דברים [הטעות במקור – י"ר] חנופה, וזה שוב מחדד את המעמד שלהם ותחושת הנחיתות והעליבות שלהם בטקס קבלת המתנה".

7. עינינו הרואות, כי גרסתה של הנקבלת לפיה היא לא הכירה את מאמרה של גב' ויג ולא הסתמכה עליו בעת כתיבת העבודה אינה יכולה לעמוד והיא קורסת כמגדל קלפים.

8. לאור האמור לעיל, אני מרשיע את הנקבלת הן בעבירה של הונאה והן בעבירה של הפרת הוראות בעבודה.

9. טיעונים לעונש יישמעו ביום 24.2.2020.

ניתן היום, 26.1.2020, בהיעדר הצדדים.

יפורסם ללא שם התלמידה

פרופ' יששכר רוזן-צבי
הממונה על המשמעת